

Styre: Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Dato: 27.03.2015

Styresak: 18 / 2015

Arkivsaksnr: 2015/661-NILSO

Møtedato: 15.04.2015

Forskningsmelding 2014

Bakgrunn

Forskningsmeldingen for Det samfunnsvitenskapelige fakultet gir en overordnet vurdering av forskningsaktiviteten i 2014. Meldingen er utformet i samsvar med mal fra universitetsdirektøren.

Oppfølging av prioriteringer omtalt i 2013 og planer og prioriteringer for 2015

Strategisk plan for 2011-2015 for Det samfunnsvitenskapelige fakultet vektlegger at sterke fagmiljøer med solid disiplinforankring er en sentral forutsetning for å oppnå faglig bredde og kvalitet i forskningen. Fakultetets fagmiljøer driver forskning innenfor et bredt sett av samfunnsvitenskapelige fagområder og problemstillinger. Fakultetet har i strategiperioden hatt fem definerte temaområder for forskningsaktiviteten: *Utviklingsrelatert forskning; Velferd, arbeidsliv og migrasjon; Demokrati og rettsstat; Klimaendringer og samfunnsmessige konsekvenser og tiltak, og Informasjon, kommunikasjon og kultur*. Aktiviteten innen utviklingsrelatert forskning ved fakultetet er omfattende. I 2014 ble det gjennomført en evaluering av utviklingsrelatert forskning ved UiB som viser stor aktivitet, men at forskningen er fragmentert og har manglende koordinering. Det foregår viktig forskning på sosial ulikhet i ERC Advanced Grant prosjektet *Egalitarianism: Forms, Processes, Comparisons*, og rettsvesenets rolle i sosial utvikling i *Centre on Law & Social Transformation*. Forskning på den rivende utviklingen av det digitale samfunn er viktig ved Institutt for informasjons- og medietvitenskap, men er relevant for alle fagmiljøene. Samfunnsperspektiver på energi- og klimaomstilling er et forskningsfelt av økende betydning ved flere institutter. Institutt for geografi fikk i 2014 et prosjekt med ansettelse av en forsker knyttet til Akademiaavtalen mellom Statoil og UiB, og dette styrker forskningsaktiviteten på energiomstilling. I tillegg til omfattende aktivitet innen de tematiske områdene vil fakultetet særlig trekke frem *Norsk medborgerpanel* som drives av Institutt for sammenliknende politikk i samarbeid med andre institutter og Uni Rokkansenteret. *Norsk medborgerpanel* er en svært viktig ressurs for samfunnsvitenskapelig forskning om holdninger og holdningsendringer. Forskning på familieøkonomi, trygd og velferd er sentrale tema ved flere institutter. Ved Institutt for økonomi er *Gruppe for trygdeøkonomi* finansiert av Norges forskningsråd. Denne gruppen ble evaluert i 2014 og fikk god omtale for høy faglig kvalitet. Det arbeides for å sikre en videre ekstern finansiering for denne satsingen. I strategiperioden har det vært et økende fokus på å øke omfanget av eksternfinansierte prosjekter. Horizon 2020 åpner store muligheter for ekstern finansiering og internasjonalt samarbeid. God forskningsledelse og økt publisering er også viktige prioriteringer.

Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har som mål at fagmiljøene skal hevde seg internasjonalt og samarbeide med anerkjente forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

Alle instituttene rapporterer om omfattende samarbeid med forskningsinstitusjoner i inn- og utland. Det er et godt samarbeid med andre fakulteter ved UiB, andre universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter. I randsonen er særlig Uni Rokkansenteret, Chr. Michelsens Institutt (CMI), Bjerknessenteret, Institutt for samfunnsforskning (ISF) og Samfunns- og næringslivsforskning AS (SNF) viktige partnere. Institutt for sammenliknende politikk deltar aktivt i storsatsningen *Center for Law and Social Transformation* i samarbeid med CMI. *MediaCity Bergen* en slagkraftig internasjonal satsing på forskning og innovasjon som har ambisjoner om å danne grunnlag for innovativ forskning innen medie-, kultur- og teknologiforskning. Institutt for informasjons- og medievitenskap leverte i 2014 SFI-søknaden *Bergen Journalism Lab*, i samarbeid med nasjonale og internasjonale forskningspartnere, men denne oppnådde dessverre ikke finansiering. Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap trekker frem SCANCOR-senteret ved Stanford University som viktig for å gi ansatte mulighet til å være ved et av verdens ledende universiteter i organisasjonsforskningen.

Arbeid for å styrke forskningsledelse, organisering og strategisk planlegging

Forskningsgrupper med en tydelig profil og god ledelse er et viktig virkemiddel for å stimulere forskningen instituttene. Flere av instituttene har gjennomført en konsolidering og styrking av forskningsgruppene de siste årene. I tillegg til forskningsgrupper har noen institutter etablert egne forskningsutvalg med en viktig rolle i organisering av forskningen, for eksempel ved Institutt for informasjons- og medievitenskap og Institutt for sosialantropologi. Sosiologisk institutt opplyser at de ikke har etablert forskningsgrupper, men at de har tre profilområder som dekker instituttets forskningsaktivitet.

Tverrfaglige og flerfaglige initiativ og satsinger

Forskningen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet er disiplinorientert og inngår i ulike fler- og tverrfaglige initiativer. Innen alle fakultetets strategiske forskningssatsinger er det samarbeid om prosjekter og faglige aktiviteter som involverer flere disipliner. Fagmiljøenes evne til samarbeid på tvers av disiplingrenser er en viktig forutsetning for å oppnå eksternt finansierte prosjekter. Gjennom sin metode for datahøsting og metodemuligheter er *Norsk medborgerpanel* etablert som et fremragende instrument og ettertraktet infrastruktur for omfattende tverrfaglig og internasjonalt samarbeid. Ved Institutt for sosialantropologi er EU-prosjektet *European Consortium for Pacific Studies* (ECOPAS) et godt eksempel på tverrfaglig forskning som også omfatter fagdisipliner utenfor fakultetet, blant annet samarbeid med klimaforskere fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, formalisert som et samarbeid med Bjerknessenteret. Institutt for økonomi er involvert i *Bergen Center for Competition Law and Economics* (BECCLE) som er et tett faglig samarbeid mellom økonomer, jurister og statsvitere. BECCLE har også tett samarbeid med Konkurransetilsynet. Sosiologisk institutt viser til et tverrfaglig prosjekt om demokratiske prosesser i India som har bidrag fra en rekke ulike fagområder. Flere av instituttene har aktivitet og signaliserer tydelig interesse for forskning om samfunnsmessige konsekvenser av klimaendringer og prosesser knyttet til energiomstilling. Dette er et forskningsfelt som krever omfattende tverrfaglig samarbeid.

Tiltak som kan styrke publiseringen, særlig på nivå 2

Fakultetets publikasjonsaktivitet har hatt en betydelig vekst etter 2005. Året 2012 var et toppår for fakultetet samlet med 267,4 publikasjonspoeng, mens det i 2013 ble oppnådd 264,3 publikasjonspoeng. Prognosene for 2014 tyder på et nytt toppår. Det er naturligvis variasjon fra år til år i omfanget av publisering totalt og på nivå 2. Fakultetet ser det som viktig å motivere til publisering på høyt nivå, men det er også viktig å ta hensyn til at forskning må publiseres i de fora og den sammenhengen de passer best inn. Instituttet vektlegger at det er viktig at forskerne kalibrerer publikasjoner ut fra kvalitet, format og gjennomslag. Det er fortsatt utfordringer ved at publiseringen er skjevt fordelt i den vitenskapelige staben ved fakultetet. Flere av instituttene rapporterer at de har lokale incentiv-ordninger for å stimulere til publisering. Økt fokus på registrering av publikasjoner i

CRISTIN og instituttenes godkjenningsrolle har bidratt til å styrke eierskapet til prosessen rundt publisering.

Arbeid for mobilisering og økt deltakelse i Horizon 2020 og annen ekstern finansiert virksomhet

Fakultetet oppnådde kr. 45,8 mill. i eksternfinansiert aktivitet mot et mål på kr. 51 mill. i 2014. Inntektene fra Norges forskningsråd var kr. 31,5 mill. mot et mål på kr. 36 mill. Det ble sendt 24 søknader til Norges forskningsråd på totalt kr. 146,6 mill. Av disse er 6 prosjekter innvilget med en total ramme på kr. 26,2 mill. Av søknadene til Forskningsrådet ble det sendt 11 søknader til FRIHUMSAM i FRIPRO-ordningen. Et forskerprosjekt, to prosjekter i kategorien unge forskertalenter og et mobilitetsstipend ble innvilget i desember 2014. En av søknadene til Forskningsrådet i 2014 var en større søknad til infrastruktur-utlysingen som blir avgjort i juni 2015. I 2014 ble flertallet av søknader til Horizon 2020 sendt til ERC-ordningen. Det ble sendt fem Starting Grant søknader, en Consolidator Grant søknad og to Advanced Grant søknader. Av disse kom en Starting Grant søker og søkeren til Consolidator Grant til andre evalueringsrunde, men fikk dessverre ikke finansiering. Institutt for geografi og Institutt for økonomi er begge partnere i Horizon 2020 prosjekter koordinert av andre europeiske universiteter.

Fakultetet arbeider systematisk for å motivere søkere til ERC og til andre deler av Horizon 2020. For å stimulere til gode søknader til Forskningsrådet og Horizon 2020 gir fakultetet støtte til søknadsprosesser og koordineringsarbeid. Institutt for sammenliknende politikk har gitt en av de faste vitenskapelige ansatte som oppdrag å oppdatere instituttet om relevante utlysinger i Horizon 2020. Flere av instituttene opplyser at de arbeider målrettet mot å stimulere til søknad om eksternfinansierte prosjekter. Fakultetet vil fortsette arbeidet for å styrke eksternt finansiert forskningsaktivitet på områder som står sentralt i vår virksomhet.

Oppfølging av fagevalueringer

Instituttene følger opp fagevalueringer som har vært gjennomført de siste årene.

Forslag til vedtak:

Styret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet slutter seg til forslag til forskningsmelding for 2014.

Knut Helland
dekan

Lise Gundersen
fakultetsdirektør